Konjunktiv

(viðtengigarháttur / vh.)
- konjunktiv (spojovací způsob) má tvar přítomný (vh. nt.) a minulý (vh. þt.) [ale nejde nutně o čas]
- *přítomný* se tvoří od **přítomného kmene**:
(tala > ég tali; velja > ég velji; lesa > ég lesi; finna > ég finni; hlæja > ég hlæi; kjósa > ég kjósi)
- *minulý* se tvoří od **minulého kmene plurálu**, ale s **i-přehláskou** u sloves silných, nepravidelných, všech slabých typu III a několika slabých typu II (duga, tolla, trúa, una, vaka, þola, þora)
(tala > ég talaði; velja > [valdi] > ég veldi; lesa > [lásum] > ég læsi; finna > [fundum] > ég fyndi; hlæja > [hlógum] > ég hlægi; kjósa > [kusum] > ég kysi; vinna > [unnum] > ég ynni)
- koncovky jsou stejné u všech sloves (slabých i silných):

	přítomný		*minulý*	
	SG	*PL*	*SG*	*PL*
1. os.	les**i**	les**um**	læs**i**	læs**um**
2. os.	les**ir**	les**ið**	læs**ir**	læs**uð**
3. os.	les**i**	les**i**	læs**i**	læs**u**

- zvl. tvary v přítomném čase sl. *að vera:* ég sé, þú sért, hann sé; við séum, þið séuð, þeir séu (ale ve funkci přání též pravidelné tvary: *veri*)
- vkládané „j“, pokud je „nutné“, tj.: 1) vždy u sloves na *-ja* jiných než v bodě (2) (vel**j**a > ég vel**j**i / við vel**j**um); 2) jen před koncovkami začínajícími *-u-*, pokud kmen končí na *g/k/ý/æ/ey* (hring**j**a – konj. přítomný: ég hringi / við hring**j**um; sjá - konj. minulý: ég sæi / við sæ**j**um)
(- vazba konjunktivu minulého od *munu* s infinitivem může také suplovat minulý konj. slovesa: ég færi = ég myndi/ mundi fara)

Používání

- obecně o dějích, které jsou hypotetické: nepravděpodobné, nejisté, myšlené, reálně se nestaly

V hlavních větách (velmi omezeně, spíše ustálená spojení)
- přítomný: **přání, příkaz, pobídnutí** (Gangi þér vel! Drottin blessi heimilið.)
(ustrnulý konj. **ætli** (<ætla) se používá téměř jako příslovce/částice k vyjádření údivu, pochybnosti, váhání, nejistoty apod.: Ætli þetta sé rétt? - Snad to není správně?; Ætli ég fari ekki að fara. - Snad bych už měl jít.)
- minulý: **možnost, nejistota** jako projev **zdvořilosti** nebo **odstupu** (*Mætti* ég spyrja...? - Mohl bych se zeptat...?; Þú *ættir* að sjá þessa kvikmynd. - Ten film bys měl vidět.; Ég *mundi* segja að þetta sé rétt. - Řekl bych, že to je dobře.)

Ve vedlejších větách
- předmětné věty s **að** (a tázací) po určitých slovesech: vyjádření **nepřímé řeči** *(segja, telja)* či **otázky** (spyrja), **přání** či **vůle** *(óska, vilja, þurfa)*, **naděje** *(vona)*, **názoru** či **představy** *(halda)*, **očekávání** *(búast við)*, **obavy** *(óttast, vera hræddur um),* **podezření** *(gruna)*, **pochyby** *(efast)* apod.
(Hún segir að hann *komi*. Jón spyr hvort þú *ætlir* í bíó. Ég vona að þeir *fari*. Býstu við að ég *lesi* þetta? Mig grunar að hann *ljúgi*. Hún sagði að hún *hefði* lesið bókina.)
(**Nepoužívá se**, pokud sloveso či situace odráží skutečně *reálný poznatek:* Ég veit að þetta er rétt. Hun sá að ég tók bókina. **ALE** (např. v negaci): Ég sá ekki að han *tæki* bókina. Ég man ekki eftir að hann *hafi* sagt þetta.)
- *vždy* se používá **v přípustkových větách** (þótt, þó að): Ég kem þótt ég *sé* veik.
- v **podmínkových větách**, pokud jsou uvedeny *bez spojky* (Ég kem ef ég get. > *Geti* ég komið, kem ég.) nebo pokud jde o *nereálné podmínky* (Ég færi ef ég gæti.); *vždy* po *nema* (~angl. „unless“), které následuje negovanou hlavní větu (Ég fer ekki nema þú *farir*.)

- **v účelových a příčinných větách** *(svo að, (af) því að, til þess að)*, pokud vyjadřují *nereálnou či jen myšlenou situaci*: Þú skalt flýta þér svo að þú *komir* ekki of seint. Haltu þér svo að þú *dettir* ekki. Komdu nær svo að ég *heyri* til þín. Ég flýtti mér (af) því að annars hefði ég orðið of seinn. Ég kom ekki af því að mig *langaði* heldur af því að ég varð að koma!
- **v časových větách** *(þegar, áður en)*, pokud vyjadřují *nereálnou či jen myšlenou situaci*: Ég bað hann að koma áður en hann *færi*.
- **ve způsobových větách** vyjadřujících nereálné srovnání / přirovnání *(sem, (eins) og, en)*: Hann hagaði sér eins og hann *væri* veikur. Hann fór sem fugl *flygi*.

Nepřímá řeč

Časová souslednost a reflexivní zájmena
Þórey **segir**: „Íbúðin **er** ágætt.“ > Þórey segir að íbúðin *sé* ágætt. (> konj. přítomný)
Þórey **sagði**: „Íbúðin **er** ágætt.“ > Þórey sagði að íbúðin *væri* ágætt. (> konj. minulý)
Þórey **segir**: „Íbúðin **var** ágætt.“ > Þórey segir að íbúðin *hafi verið* ágætt. (> konj. perfekta)
Þórey **sagði**: „Íbúðin **var** ágætt.“ > Þórey sagði að íbúðin *hefði verið* ágætt. (> konj. plq-perfekta)
Áki segir: „**Mér** líður ekki vel.“ > Áki segir að **sér** *líði* ekki vel. (> reflexivní zájmeno)

Nepřímá řeč bez konjunktivu (pouze pokud je stejný podmět!)
- *segjast/kveðjast + INF:* Palli sagði: „Ég er þreyttur.“ > Palli *sagðist vera* þreyttur.

Zdvořilost

Běžně se nepoužívá při žádosti, ale jen v podobě poděkování. Ve formálních situacích (zvl. vůči starším, neznámým lidem) lze použít i explicitnější formy zdvořilosti:
- prosba: *Gjörðu svo vel* og réttu mér kökudisk. / *Viltu gjöra svo vel að* rétta mér kökudisk?
- konj. minulý u sloves *geta (>gæti), vilja (>vildi), mega (>mætti), þykja (>þætti), þurfa (>þyrfti), eiga (>ætti)*